

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Variis Generibus, Causis, Atque Exitu Persecutionum,
Quas pij hoc in mundo peregrinantes patiuntur**

Lens, Jean de

Lovanii, 1578

Ad crudelitate[m] in pios exercendam haereticos diabolo oportunißimos
esse, quos ipsa haeresis Iudaeis Gentilibúisque deteriores reddit. Cap. 48.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30324

DE VARIIS PIORVM

Græcè autem Apollion, Latinè habens nomē exterminans. Quis enim hisce verbis non protinus hæreticos significatos intelligat? quorum & humanae facies sunt propter primam simulationem humanitatis: & leonini tamen dētes, propter inclusam feritatē: & auro coronæ similes, propter fallacem imitationem ecclesiæ: & loricae ferreae, quod eorum obstinatissimæ mentes nullis sese sinant veritatis iaculis penetrari: & capilli mulierum, propter carnis curam proiectasque in voluptatem cogitationes? Eosdem & postea Ioānes per equos significat, quibus sunt leonina capita ad sæuiendum, vimque faciendam in persecutione. Quorum, ait, de ore procedit ignis, fumus, & sulphur, propter blasphemias ignitaque perniciosi sermonis iacula. Nam potestas equorum in ore ipsorum est, & in caudis eorum. Etenim caudæ eorum similes serpentibus habentes capita, & in his nocent. Caudas porrò, hæreticorū præpositos intelligit. Propheta enim docens mendacium, hic est cauda. Capita verò caudarum, mundi sunt principes. In his igitur & caudis & capitibus, vis inest ad nocendum maxima, siue cum falsi prophete docendo seducunt, siue cum ab ijs corrupti & incitati principes, etiam terrendo ad mala facienda compellunt. Quam autem non edant hominum stragem, istiusmodi equi per seipso nocentissimi, qui fessores habeant pessimos? Qui enim insidebant, habebant loricas igneas, & hyacinthinas, & sulphureas: maligni videlicet spiritus, igne cupiditatum nostrarum armati & sulphure. Per has enim & vincunt, & inuicti persistunt. Neque verò mireris equis illis caudas omni modo pungere, quos venenum hæreseos, Iudæis Gentilibusque deteriores reddit.

August. supra
per Apocal.
hæretic. 7.

Ad crudelitatem in pios exercendam hæreticos diabolo opportunissimos esse, quos ipsa hæresis Iudæis, Gentilibusque deteriores reddit. CAP. XLVIII.

ILLI enim quod nunquam susceperunt, persequuntur. Isti religionem semel susceptam abijciunt & proculcant. Illi quod non sunt, id se nolle esse, apertissime præ se ferunt. Isti cum nomen Christianum fidemque profiteantur, hanc tamen qua possunt arte, corrumpunt. Alieni fuerunt illi semper à Christi familia, hi posteaquam in ea bona Domini degustarunt, magnisque Dei muneribus affecti sunt, ingrati
vltro

vltrò separantur, separati hostiliter persequuntur. Peior autem est, inquit Augustinus, desertor fidei, & ex deserto oppugnator eius effectus, quam ille qui non deseruit, quod nunquam tenuit. Illi si aperiunt oculos, fidemque suscipiunt, renouari possunt ad pœnitentiam: At impossibile est, ait Apostolus, eos qui semel sunt illuminati, gustauerunt etiam donum cœleste, & participes facti sunt Spiritus sancti, gustauerunt nihilominus bonum Dei verbum, virtutesque seculi venturi, & prolapsi sunt, rursus renouari ad pœnitentiam, rursus crucifigentes sibi metipsis filium Dei, & ostentui habentes. Terra enim sæpè venientem super se bibens imbrem, & germinās herbam opportunam his à quibus collitur, accipit benedictionē à Deo: proferens autem spinas & tribulos, reprobata est & maledictio proxima, cuius consummatio in combustionem: Quid aliud isti post effusum doctrinæ cœlestis imbrem, quam spinas proferunt, qui sic pungunt persequendo? Hi sunt sanctæ collectionis desertores, & eius postquā deserta est, oppressores. De quibus maximè ab Apostolo subiungitur: Voluntariè peccatis nobis post acceptā notitiā veritatis, iam non relinquitur pro peccatis hostia: terribilis autem quædam expectatio iudicij, & ignis æmulatio quæ consumptura est aduersarios. Denique melius erat ijs (quod Petrus ait) non nosse viam iustitiæ, quam post agnitionem retrorsum conuerti, ab eo quod illis traditum est, sancto mandato. Hæretici enim (ait D. Hieronymus) quorum cor eleuatur in superbiam, & qui ecclesiastica humilitate contempta, sibi excelsa promittunt, ascendunt dogmatum suorum montes, & illic suum demonibus cubile profuturunt: & quia secundum Prophetam, conuersi sunt retrorsum, imitantes vxorem Loth, mutantur in statuam salis, habentes imaginem ecclesiasticæ condituræ, & saporem penitus non habentes, qui proijciuntur foras, & ad nihil vtilis sunt, nisi vt cunctorū pedibus conculcentur: quam obrem monet Dominus in euangelio, vt qui arat & stiuam tenet, tergum non respiciat. Meritò proinde Gentiles quidem, lignis syluaticis similes faciemus, quæ incurua & corticata sunt & nodosa, sed tamen dolata, per hominum industriam, & complanata, ad aliquam possunt vtilis magnificæque structuræ partem pertinere: hæreticos verò samentis comparabimus, quæ nulli sunt vsui, nisi vt tradita flâmis, consu-

*Lib. 21. de
ciuita. Dei,
cap. 26.*

2. Pet. 2.

*Lib. 16. su-
per Isaiam.*

consu-

*Ezech. 15.
Vide Aug.
in Psal. 30.
ad versicu-
lum: Super
omnes ini-
micos factus
sum oppro-
brium.*

*Origenes su-
per Iesum
Naue, ho-
mil. 21.*

consumantur. Quam enim comparationem Ezechiel propheta, cum de Iudæis diuinæ legis desertoribus disseret, usurpauit: cur non eandem multò magis in hæreticos & schismaticos, lucis euangelicæ multò clarioris, maiorumque gratiæ beneficiorum ingratißimos inimicos usurpemus? Eiusmodi autem ad illum de funesto Iudæorum exitu, sermo diuinus est habitus: Filij hominis quid fiet de ligno vitis, ex omnibus lignis nemorum, quæ sunt inter ligna sylvarum? Nunquid tolletur de ea lignum vt fiat opus, aut fabricabitur de ea paxillus, vt dependeat ex eo quodeunque? Ecce igni datum est in escam, vttramque partem eius consumpsit ignis, & medietas eius redacta est in fauillam: Nunquid vile erit ad opus? etiam cum esset integrum non erat aptum ad opus, quantò magis cum illud ignis deuorauerit, nihil ex eo fiet operis? Propterea hæc dicit Dominus: Quomodo lignum vitis inter ligna sylvarum, quod dedi igni ad deuorandum, sic tradam habitatores Hierusalem. Quantum verò spei sit, posse hæreticos ad aliquam ecclesiastici ædificij partem reuocari; Apostolus insinuat, cum ait: Hæreticum hominem post vnã atque alteram correptionem deuita, sciens quia subuersus est qui eiusmodi est, & delinquit, cum sit proprio iudicio condemnatus. Immo verò hi sunt maximè qui velut canes aut porci conculcant, & conuersi dirumpunt celestis doctrinæ ministros. Audiunt enim verbum atque percipiunt, & cum audierint, neque vt infideles discedunt, neque permanent vt fideles, sed percepta mysteriorum notitia, fidei que nostræ secretioribus penetratis, conuersi postmodum impugnant nos, & suis contradictionibus corda nostra dirumpunt: conculcantes verbum Domini margaritas, & ornamenta fidei maculantes. Offendunt autem & ipsi in lapidem offensionis Christum, & grauius quidem multò quam Iudæi, qui Dominum crucifixerunt. Namque his lapidem illum videre multum fuit, cum adhuc exilis esset, sed tamen quia hunc vel paruum contempserunt, contemnendo offenderunt, offendendo quassati sunt, neque superest aliud, quam vt quassati conterantur. Hoc enim de lapide illo dictum est, qui offenderit in lapidem illum, conquassabit eum, super quem autem ceciderit lapis, conteret eum: Neminem autem conterit excelsus veniens, nisi quem conquassauerit humilis iacens. Contemptus igitur à Iudæis qui iudicandus venerat,

eos aliquando ipse cōteret, cūm veniet iudicaturus. Sed hæreticis grauior impendet contritio, quòd Iudæi quidem in paruum lapidem non videntes impegerunt, hæretici verò in mōtem offendunt. Etenim iuxta Danielis prophetiam, Lapis ille abscissus de mōte sine manibus, excreuit in montem magnum, vsque adeò vt repleret vniuersam terram. In hunc offendere hæretici quàm ascendere malunt, contemnentes adhortantium voces: Venite ascendamus in montem Domini, & ad domum Dei Iacob, & docebit nos vias suas, & ambulabimus in semitis eius: quia de Syon exhibit lex, & verbum Domini de Ierusalem. Quantæ porrò cæcitatæ est in montem impingere? Quantæ malitiæ contra hunc oblatrare? Quantæ nequitie quassari offensione malle, quàm veniendo, id est, credendo & ascendendo proficere? Quæ potest illis cæcitatæ esse defensio, quia non vident? Mons est, & quidem adeò magnus, vt totam impleat terram. Quæ tergiuersatione possit oppugnati mōtis huius grauissimum scelus euitari? Excusabilius fuit in lapidem paruum, quàm in montem adeò magnum offendere. Mons hic ecclesia est, toto terrarum orbe diffusa, in quam lapis Christus initio paruulus, sensim excreuit. Christus enim vnus est, caput & corpus. Huius de celsitudine montis hæretici per superbiam præcipites corruerunt, acquiescentes videlicet illi suggestioni, Mitte te deorsum. De illo verò prolapsi, inuehuntur in eundem mirabili insania, & quasi expugnari possent, oppugnant: quasi moueri possent, impellunt: quasi superari vel æquari possent, superbiæ suæ & fumosarum conspirationum, alios quosdam montes extollunt. Denique gemit beatus Apostolus, seque indignum qui vocetur Apostolus, confitetur: Quoniam persequutus sum, ait, ecclesiam Dei; & paruum crimen putabitur hæreticorū, qui sub ecclesie Christianæ, Christianique dogmatis professione eandem sceleratius multò persequuntur? Porrò Iudæorum & hæreticorum obstinatio consimilis, qua gentilium cæcitatem longè exuperant, facit vt minimè mirandum esse videatur, quòd D. Hieronymus ait: Legimus, videmus, quotidie comprobamus, quando persequutio contra ecclesiam oritur, multò peiores persequutores Iudæos & hæreticos in Christianos fieri, quàm Ethnicos. Eo quippe refert quod apud Abdiam prophetam scriptum sic est: Propter interfectionem & ini-

*Isaie 2.**1. Corin. 13.**In Abdia c. 1*

O

quita-

DE VARIIS PIORVM

quitatem in fratrem tuum Iacob, operiet te cōfusio, & peribis in aeternum. In die cum stares aduersus eum, quando capiebant alieni exercitum, & extranei ingrediebantur portas eius, & super Hierusalem mittebant sortem, tu quoq; eras vnus ex eis. Consequenter verò verbis hereticorum significatam interpretatur malevolentiam in Christianos singularem, cum dicitur: Neque despicias & tu in malis eius, in die vastitatis illius, neque stabis in exitibus vt interficias eos qui fugerint, & non concludes reliquos eius in die tribulationis. Quis hæreticorum, inquit, non despiciat ecclesiasticos? quis non exultet in malis eorum? Si quando propter peccata populi persecutioni traditi fuerint, & multi vel infirma fide, vel super petrosa seminati negatione corruerint: videas illos exultare, gaudere, nostram ruinam suam putare victoriam: vsque adeo vt iungantur gentibus, & persecutio sæuior vel ex Iudæis, vel ex his fiat, qui fratres nostros se esse simulant, & eorum censentur nomine. Cumque aliquis vel fuga vel pœnitentia elapsus fuerit, stant in diuerticulis, & proponunt sophismata, & testimonia quasi de scripturis proferunt, vt lapsis atque confectis, consuta offerant ceruicalia, & ponant ea sub omni cubito manus: atque ita fit, vt qui forsitan persecutionem aut virtute superauerint, aut timore effugerint, decepti prauis dogmatibus rursus carcere teneantur errorum, & multo peior fiat tribulatio quàm fuit ex gētibus. Facilius enim ab hostibus captum liberes, quàm hæreticorū præstigijs irretitum. Hæc D. Hieronymus: quibus adiungam diui Athanasij testimonium de Arrianis, quod expressum est istiusmodi verbis in epistola quæ scripta est ad solitariam vitam agentes: Ego à patribus audiui & verū arbitror, cum persecutio esset nata sub Maximiano Constātij auo, Ethnicos homines, fratres Christianos, cum quærentur latebris abdidisse, eosque sæpè multatos & carceri mancipatos fuisse, non ob aliud quàm quòd perfugientes ad se prodere nollent, eosque eadem fide qua seipso tuendos putarent, non veriti od id sese periculis obijcere. At nunc mirifici isti nouæ hæreseos inuentores, nulla æquè re vt insidijs clari, omnia in contrarium faciunt. Ipsi enim vltro carnifices effecti & occultatos rimantur, vt eos latebris eruant, & occultatoribus insidias nectunt, æquè sibi inimicum & occultatum, & occultatorem arbitantes:

ita

ita natura cruenti sunt, & homicidæ, & scelerum æmuli. Et hæstenus quidem demonstratum sit, hæreticos Iudæis atq; Gentilibus in pijs persecuendis, nequiores esse solere.

Cur diabolus per suos satellites ecclesie potissimum pastores ac Dei sacerdotes persequatur. CAP. XLIX.

CV M autem pios quidem omnes diabolus per suos satellites persequatur, tum præcipue semper in Christi sæculi sacerdotes: quos cæteris & ad intelligendam veritatem doctores, & ad repugnandum etiam vsque ad sanguinem peccato atque errori duces, & contra luporum truculentam rabiem Dominici gregis custodes esse videbat. Est enim hoc planè consequens ac necessarium, vt qui veritatem oderint, eos ferre minimè possint, à quibus illam propagari sentiant atq; illustrari. Ea res incredulis Iudæorum regibus sanctos prophetas intolerabiles reddidit, ex eoque in illos maximè varijs locis atque temporibus exorta persecutio est, quòd ingrati & exosam prophanis auribus ingererent veritatè. Idcirco enim Iezabel Domini prophetas occidit, proque illis aluit & coluit prophetas Baal quadringentos & quinquaginta viros. Nec tum Helias ipse satis in tuto fuit, nec muliebri furoris impiam persecutionem pro nihilo putauit. Cuius illa querimonia est: Zelo zelatus sum pro Domino Deo exercituum, quia dereliquerunt pactum tuum filij Israël. Altaria tua destruxerunt, & prophetas tuos occiderunt gladio, & derelictus sum ego solus, & quærunt animam meam vt auferant eam. Michæam quoque prophetam illud ipsum veritatis odium vehementer exercuit, quam cum regi prospera cupienti fore sciret ingrati, subornatus licet ac monitus vt pseudoprophetarum se præberet prænunciando similem, nunquam tamen aut regis iram istiusmodi ratione fugiendam, aut eiusdem inuendæ gratiam existimauit, sed viuit Dominus, inquit, quia quodcunque dixerit mihi Dominus, hoc loquar. Quod cum constanter fortiterque præstitisset, contemptus damnatusque ob veritatem propheta est, iussuque regis coniectus in carcerè, vt illic pane tribulationis & aqua sustentaretur angustie, donec sanè infelix ille in prælio periturus, cum pace, vti falsò sibi persuaserat, reuerteretur. Sic & propter præconium veritatis Isaias sectus est, & Hieremias eiusque

3. Reg. 19.

3. Reg. 22.